

Carolyn Spanjaers, geboren in 1987, studeerde aan het Sint-Lucas-instituut Antwerpen, aan de Ecole de Recherche Graphique, Saint-Luc te Brussel en aan de Nieuwe Academie voor Schone Kunsten in de kunststad Milaan, waar zij in 2011 met de grote onderscheiding afstudeerde. Zij kent dus haar métier.

Ik heb sedertdien van haar een drietal exposities bezocht op originele plekken in Antwerpen: in een oud fabrieksgebouw en in groot, mooi pand uit de negentiende eeuw. Steeds weet zij die bijzondere plekken om te toveren tot haar wereld. Ook nu weer in deze mooie ruimte van het Kasteel Blauwendael, waar de Kunstkring Waasmunster boeiende tentoonstellingen brengt.

Wat zijn de karakteristieken van haar huidig werk? Vooreerst is zij begaan met de materie. Zij is een schilder pur sang. Met een stevige toets legt zij de ruimte van haar imaginaire landschappen of kosmische werelden vast. Vele van haar werken verraden met hun verflaag de worsteling van de schilder. Carolyn schildert laag na laag op haar panelen tot zij tevreden is. Onverwoestbare kracht is een van mijn eerste indrukken bij het zien van haar materieschilderijen. De energie van het ontstaansproces is zichtbaar in die dynamische werken. Zij werkt op hout, en bereidt haar achtergronden met industriële producten en acryl, of met grafitti spuitbussen. Met die werken behoort Carolyn Spanjaers tot de informele schilderkunst, een abstracte kunstvorm die zich met de dynamiek bezighoudt, en waarbij men niet op zoek is naar een voorstelling of een vorm, en ook niet naar een constructieve opstelling. Het is de weergave van een sterke ontlading van energie, die een spannend contrast tussen dynamiek en introversie bevat. Ik zou het fictieve landschappen na de storm durven noemen. En inderdaad het landschap is voor haar een inspiratiebron.

Dit is een eerste vaststelling. Een tweede kenmerk. Mede als gevolg van een reis in Japan zijn er sporen van de Japanse beeldtaal in haar werk. En zij heeft illustere voorgangers hierbij. Sedert de tweede helft van de 19e eeuw heeft de Japanse cultuur velen geïnspireerd. Om slechts één naam te vermelden: Vincent Van Gogh. Wanneer hij in november 1885 zich vanuit Nederland in de havenstad Antwerpen vestigde, in de Lange Beeldekensstraat, ontdekte hij en kocht hij al gauw Japanse prenten van Hokusai en Hiroshige. In het begin gebruikte hij deze prenten alleen als decoratie aan de muren van zijn nederige en eenzame kamer, maar vervolgens werden zijn schilderijen er meer en meer door beïnvloed. Deze invloed van Japan op de kunst werd bij topartiesten zo verspreid dat er de term “Japonisme” voor werd verzonnen.

Een derde vaststelling. Zij durft overschakelen van abstract, non-figuratief werk naar figuratie. Het is een hedendaags, postmodern concept dat een actueel kunstenaar niet onder één noemer te vatten is. In die figuratie valt mij een zeer Japans aandoend portret op, zeer weelderig geschilderd. Een bekentenis. Ik was in de vroege jaren zeventig in Kyoto geïnviteerd in het meest beroemde Geishahuis. Dit werk doet mij aan dat droombeeld uit die rijke en intieme wereld denken.

Carolyn Spanjaers schildert. Eigenlijk zou dat het laatste woord van het hele inleidend verhaal kunnen zijn, want de kern van haar werk is het schilderen als “open” proces dat met een leeg paneel begint. Een schilderij van haar kan niet op voorhand volledig bedacht worden, maar moet zich als het ware vormen tijdens het werken. Bij Carolyn resulteert dit in grotere panelen, die haast tastend tot stand zijn gekomen. Verf wordt opgebracht, laag na laag, tot er een maximale spanning is ontstaan tussen de vormen, die elkaar steunen of opheffen.

De titel van haar werk is “serendipity”. Serendipiteit is de gave om door toevalligheden en intelligentie iets te ontdekken waar men niet naar op zoek was.

Ik kom tot een besluit. Umberto Eco, de Italiaanse cultuurfilosoof, schrijver ook van “De Naam van de roos”, heeft in zijn essay “L’opera aperta”, de term het open kunstwerk geïntroduceerd. Dat is volgens hem het kunstwerk dat niet te eenduidig is, maar waar eenieder met een open blik een eigen inbreng kan doen. Ik heb steeds de werken van Carolyn Spanjaers als open kunstwerken ervaren en heb hiervan uitgaande enkele karakteristieken ervan aangereikt. Hoewel nog relatief jong, heeft zij tot heden een persoonlijke route afgelegd, gedurfd, zonder toegevingen, eerlijk ook. Een goede keuze van de Kunstkring Waasmunster om dit kalenderjaar in te leiden met deze kunstenares. Ik wens de artieste en de kunstkring alle succes toe. Ik dank u.

Ernest Van Buynder, voorzitter van de Vrienden van het MuHKA.